

Posudek

Nina Štěřbová

Sociální dovednosti učitelů a možnosti jejich rozvíjení se zaměřením na začínající učitele

Diplomová práce, Praha, FFUK 2011. 83 stran textu +7 příloh

Současný učitel stále více využívá psychologické poznatky, protože v nich spatřuje významný zdroj zvýšení účinnosti vlastního edukačního působení. Jednu z efektivních metod přispívajících ke kultivaci zejména sociálních kompetencí učitele představuje analýza vlastního chování a jednání. Pod názvem videotrénink interakcí (VTI) se již přibližně dvě desetiletí úspěšně uplatňuje i v českém školství.

V literárně přehledové části postupuje diplomandka logicky od obecných informací o vzdělávání učitelů v ČR, přes kapitolu Osobnost učitele, k dovednostem učitele. Specificky se věnuje interakci a komunikaci ve škole. Rozsahem přiměřeně informuje o VTI, velmi správně poukazuje na návaznost vlastní práce na výzkumy prováděné na katedře psychologie (nejen vedoucí práce, ale i diplomové úkoly – např. kol. Ouhrabková). V této části prokázala autorka, že dokáže pracovat s odbornou literaturou. Neshledal jsem nedostatky v odkazech na použitou literaturu. Jediná technická výtka se týká citování zdroje v monografiích s více autory příspěvků. Jestliže diplomandka uvádí příspěvek konkrétního autora v monografii, nestačí pouhé uvedení celé publikace, ale je nezbytné zmínit v plném rozsahu i konkrétní příspěvek uvedeného autora.

V praktické části N. Štěřbová analyzovala videozáznamy 23 studentů učitelství. U každého studenta bylo k dispozici několik videovzorků výuky, mezi jejich nahráním proběhly analýzy. Cílem bylo zjistit, zda dochází ke změnám v komunikaci v souvislosti s použitím VTI. Diplomandka by měla vysvětlit, zda daný výzkumný design může přinést odpověď na otázku ohledně „vlivu metody VTI na rozvoj sociálních dovedností“ (str. 75), či na základě jakých dat dospěla k závěru, že „VTI mělo pozitivní vliv na komunikaci“ (str. 70). Diplomandka by měla osvětlit, jaký byl její podíl na vzniku a analýze nahrávek. Neoznačené tabulky (např. str. 63) sice udržují vigilitu čtenáře, ale poněkud znesnadňují přístup k porozumění datům. Práce obsahuje kapitolu Diskuse, nicméně výsledky příliš nediskutuje, spíš jde o resumé a odkaz na některé metodické problémy.

Závěr: Přes uvedené výhrady, které diplomandka nepochybně uspokojivě vysvětlí při obhajobě, práce prokázala dovednost uchopit téma, pracovat s odbornou literaturou i s konkrétními daty. Doporučuji proto, aby se práce stala předmětem obhajoby a navrhuji hodnocení velmi dobře.

PhDr. Václav Mertin

1.9.2011